

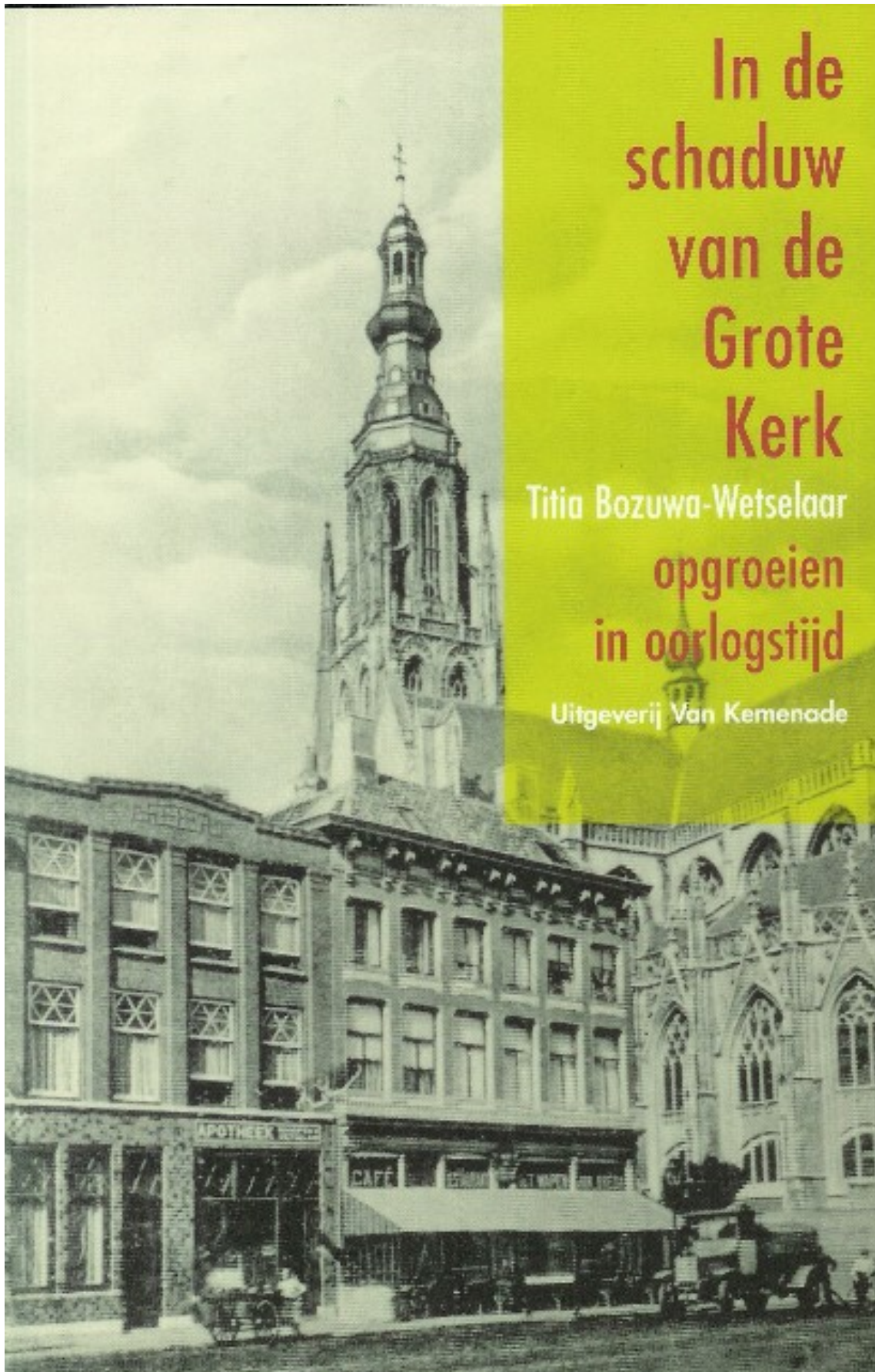

Portret van Titia Wetselaar
door Dio Roovers

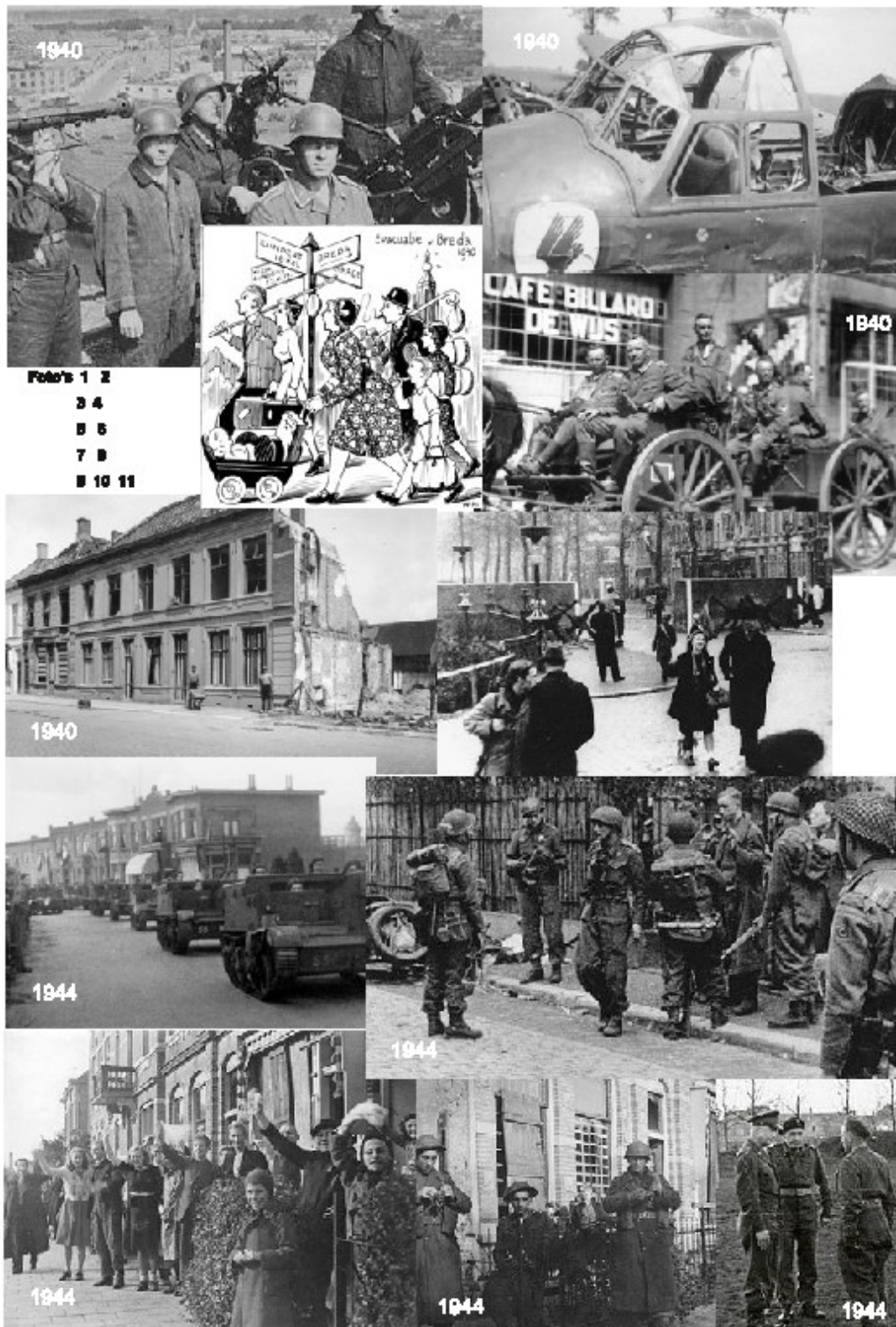
Titia Wetselaar woonde onder de rook van de toren van de Grote Kerk en is in de jaren 50 naar Amerika geëmigreerd. In 2004 schreef zij het boek *In the shadow of the Cathedral*, waarin zij haar herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog beschrijft. In eerste instantie voor haar nieuwe landgenoten de Amerikanen. Wanneer ik haar verhaal lees dan zie ik de beklemming en het uitzichtloze van het leven onder bezetting heel realistisch voor me. Zij beschrijft op een eenvoudige wijze haar lagere schooljaren in Breda. Langs welke straten zij naar school liep. Of hoe ze naar haar oma ging. Het was oorlog en alles was anders. Joodse kinderen konden weggevoerd worden. Ook haar vriendinnetje. Soldaten in grijze uniformen liepen door de straten en waren de baas. Verder was het heel saai. Vlak voordat de Duitsers kwamen was er wel de evacuatie van de hele stad. Veel mensen waren al snel weer terug in hun huis. Het treffen tussen Franse en Duitse troepen in Breda stelde minder voor dan waar men bang voor was geweest.

Titia Wetselaar beschrijft heel nauwkeurig het leven onder bezetting. Zij zat in een uitzonderingspositie, omdat zij tegenover het stadhuis woonde en iedereen kon zien die in en uitliep, ook zag ze wat er op de Markt gebeurde. Juist dat maakt dit boek bijzonder. Zij schrijft vanuit de visie van een kind van 7 tot 11. Ze maakte ontdekkingstochten in de Grote Kerk. Ze beklom de toren en vanuit hun huis zocht ze met haar broers via de kelders wegen om in de kerk te komen. In hun buitenhuis aan de Overaseweg maakte ze kennis met het boerenleven. Ze beschrijft ook het gezinsleven en haar ruzies met haar broers. Wanneer je dat leest dan gaat het kinderleven in oorlogstijd gewoon door. Zij herinnert zich heel nauwkeurig wat er in de oorlog in hun gezin en in Breda zich afspeelde. Hoe het feest van Sinterklaas gevierd werd bijvoorbeeld. Dan lees je ook wel het verhaal van iemand die lang weg is uit Nederland en zich allerlei gebruiken herinnert. Hiermee wordt het een heel Nederlands en ook wel een Bredaas verhaal. Ook omdat zij allerlei Bredase straten noemt. Opvallend vind ik de opmerking dat de Duitsers de straatnamen die herinneren aan het koningshuis, Wilhelminastraat bijvoorbeeld, niet veranderd hebben. Alsof ze dat vergeten zijn weg te zuiveren. Heel bijzonder vind ik wat zij over haar opa zegt, die om idealistische redenen lid van de NSB was. In de familie werd dat niet begrepen, omdat zij Nederlandsgezind waren. Vader Wetselaar had zijn radio verstopt en luisterde in het geheim naar Radio Oranje. Tijdens de maaltijden werden de berichten in het gezin besproken. Zo waren ze ook goed op de hoogte van de vorderingen die de bevrijders maakten na hun landing in Normandië op D-day. Op een kaart hielden de kinderen bij waar de troepen waren. Het was voor hen wel een verrassing dat Breda door de Polen bevrijd werd. Mooi toch? Ze had Amerikanen verwacht, misschien wel omdat ze nu daar woont. Bij de bevrijding van Breda houdt haar boek niet op. Holland is nog bezet en daar heerst een hongerwinter. Er is een Duitse dreiging, denk maar aan het Ardennen-offensief. De geallieerden dringen oostwaarts Duitsland in. Breda ligt in de frontlinie en Prins Bernhard heeft zijn hoofdkwartier in het voormalige postkantoor. Het boek gaat door tot de atoombom op Hiroshima valt.

Het is naar mijn mening een document, dat veel vertelt over het leven onder bezetting.

Enkele foto's uit het boek

Bijchriften foto's

1. Duits luchtafweergeschut boven op het kantoor van de brouwerij de Drie Hoefijzers aan de Ceresstraat. fotograaf C. Ribbens, collectie Stadsarchief Breda
2. Cockpit van neergeschoten Duitse bommenwerper Messerschmitt 110 bij de Liesboslaan. fotograaf K. Kleine, collectie Stadsarchief Breda

3. Tegeltabel voorstellende de Vlucht vanuit de stad Breda naar Zundert in mei 1940.
W. Huybregts, collectie Stadsarchief Breda
4. Het binnentrekken van Duitse troepen te Breda, mei 1940, langs de Haagdijk.
fotograaf J. van den Berg, collectie mevrouw A. Hoogerheijde van den Berg
5. Oorlogschade Terheijdenseweg 18 en 20, pand 22 is geheel verdwenen.
fotograaf K. Kleine, collectie Stadsarchief Breda
6. Door de Duitsers aangebrachte tankversperring op de brug bij de Nieuwe Ginnekenstraat
fotograaf Cobbens, collectie Stadsarchief Breda
7. De Poolse troepen trekken Breda binnen via de huidige Generaal Maczekstraat.
Collectie familie Wetselaar
8. Duitse militairen, die door Poolse troepen worden aangehouden aan de De Roy van
Zuydewijnlaan
collectie Stadsarchief Breda
9. Poolse bevrijdingstroepen worden toegejuicht.
fotograaf D. Rovers, collectie Stadsarchief Breda
10. Poolse bevrijdingstroepen in Breda, 29 oktober 1944.
fotograaf D. Rovers, collectie Stadsarchief Breda
11. Generaal Eisenhower in gesprek met Generaal Maczek op het voormalig terrein van de
voetbalvereniging NAC in Princenhage.
Poolse fotograaf, collectie Stadsarchief Breda